

Tio låtar i en studio i Stockholm

Berättelse

En dag i augusti 1964 samlades några musiker i en inspelningsstudio i Stockholm. I rummet fanns Monica Zetterlund och Bill Evans Trio. Bill Evans var en av världens mest kända jazzpianister, och med honom spelade basisten Chuck Israels och trumslagaren Larry Bunker. Det var ovanligt att en svensk artist fick chansen att spela in med en så stor amerikansk musiker.

Historien hade börjat året innan. År 1963 spelade Monica in en låt på svenska som hette "Monicas vals". Texten hade skrivits av Beppe Wolgers, och själva melodin var Bill Evans egen, fast på engelska kallades den "Waltz for Debby". När Bill Evans senare var på turné i Sverige fick han höra Monicas inspelning. Han blev djupt tagen av hennes röst, eftersom hon sjöng låten på ett alldeles eget sätt. Hans manager, Helen Keane, ordnade därför en inspelning innan turnén var slut.

I studion arbetade de lugnt och nära varandra. Bill Evans spelade mjukt och eftertänksamt på pianot, medan Monica sjöng tyst och intimt, nästan som om hon berättade en hemlighet. Hon försökte aldrig sjunga starkare än musiken. I stället lät hon rösten bli ett instrument bland de andra, så att sång och piano vävdes ihop. Just därför kändes inspelningen så speciell.

Under dagen spelade de in tio låtar. Några var på engelska och några på svenska, vilket var ovanligt på en jazzskiva. En av låtarna var förstas "Monicas vals". Att blanda språken på det här sättet gjorde skivan personlig och annorlunda.

Skivan kom ut i december 1964 under namnet *Waltz for Debby*. Den blev snabbt älskad, och i dag räknas den ofta som en av de finaste jazzskivorna som någonsin gjorts i Sverige. För Monica betydde mötet mycket. Hon hade visat att en sångerska från lilla Hagfors kunde stå sida vid sida med de allra största i jazzvärlden. Inspelningsdagen i Stockholm blev ett av de stora ögonblicken i hennes liv.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en inspelningsstudio	ett rum där man spelar in musik
en basist	en person som spelar bas
en trumslagare	en person som spelar trummor
en turné	en resa där en artist uppträder på flera platser
en manager	en person som sköter en artists arbete och avtal
tagen	Hon var alldeles tagen efter den vackra konserten.
eftertänksam	lugn och tänker noga
intim	nära och personlig

ORD	FÖRKLARING
väva ihop	binda samman till en helhet
en hemlighet	något man inte berättar för alla
sida vid sida	bredvid varandra, som jämlikar

Läsförståelsefrågor

1. Vilka spelade i Bill Evans Trio den här dagen?
 1. Bill Evans, Chuck Israels och Larry Bunker
 2. Bill Evans, Beppe Wolgers och Helen Keane
 3. Monica, Bill Evans och Georg Riedel
2. Var ägde inspelningen rum?
 1. i New York
 2. i en studio i Stockholm
 3. i Hagfors
3. Hur fick Bill Evans höra Monica för första gången?
 1. på en konsert i USA
 2. på radio i Sverige
 3. genom hennes inspelning av "Monicas vals" under en turné i Sverige
4. Hur sjöng Monica under inspelningen?
 1. starkt och högt, över musiken
 2. tyst och intimt, som ett instrument bland de andra
 3. tillsammans med en kör
5. Hur många låtar spelade de in den dagen?
 1. tre
 2. tio
 3. tjugo
6. Stämmer påståendena med texten? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Alla låtar på skivan var på engelska.
 2. Skivan kom ut i december 1964.
 3. Skivan sålde mer än någon annan svensk skiva.
7. Varför kändes inspelningen så speciell, enligt texten? Svara kort. (öppen fråga)
8. Vad betydde inspelningen för Monica som artist, tror du? (inferens)

Facit

1. Bill Evans, Chuck Israels och Larry Bunker
1. i en studio i Stockholm
1. genom hennes inspelning av "Monicas vals" under en turné i Sverige
1. tyst och intimt, som ett instrument bland de andra
1. tio
1. nej (några var på svenska och några på engelska) b) ja c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Monica sjöng inte starkare än musiken utan lät rösten bli ett instrument, så att sång och piano vävdes ihop.
- Exempel på svar: Den visade att hon kunde stå sida vid sida med de största i jazzvärlden, och den blev ett av de stora ögonblicken i hennes liv.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är skriven i preteritum. Öva gärna preteritum och bisatser med eftersom, medan och vilket. Tema: konstnärligt samarbete och att tro på sin egen stil. Texten kompletterar porträttet genom att stanna kvar i en enda dag.

Diskussionsfrågor

- Monica valde att sjunga tyst i stället för starkt. När kan det vara starkare att vara stillsam än att höras mycket?
- Bill Evans reste från USA och Monica kom från Hagfors. Vad kan hända när människor från olika platser arbetar ihop?
- Skivan blandade svenska och engelska. Vad tänker du om att blanda språk i sång eller i vardagen?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du samarbetade med någon och resultatet blev bättre än du trodde.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Monica Zetterlund – https://sv.wikipedia.org/wiki/Monica_Zetterlund
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): Eva Monica Zetterlund – <https://skbl.se/sv/artikel/MonicaZetterlund>
- SVT Nyheter: Monica Zetterlund död i brand (2005) – <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/monica-zetterlund-dod-i-brand>
- Sveriges Radio: Monica Zetterlund död (2005) – <https://www.sverigesradio.se/artikel/617726>
- Wikimedia Commons: Category Monica Zetterlund – https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Monica_Zetterlund

Faktagranskad i juni 2026. Eva Monica Zetterlund (född Nilsson) föddes 20 september 1937 i Hagfors i Värmland och dog 12 maj 2005 i sin lägenhet på Birger Jarlsgatan i Stockholm, 67 år gammal, i en brand som enligt utredningen tros ha startat av en cigarett i sängen; hon kunde inte ta sig ut själv på grund av sin svåra skolios. Nyckelfakta: jazzalbumet Waltz for

Debby med Bill Evans (1964), Eurovision Song Contest 1963 ("En gång i Stockholm"), samarbete med Hasse och Tage, rollen som Ulrika i Jan Troells film Utvandrarna (1971). Hon hade medfödd skolios (sned ryggrad) som upptäcktes efter en fallolycka i barndomen, vilket plågade henne livet ut och tvingade henne sluta uppträda 1999. Bildlicens verifierad som public domain (svenskt pressfoto före 1976).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.